

BAZELE CONTABILITATII

Titulari de curs:

Prof.univ.dr. Iuliana GEORGESCU

Prof. univ. dr. Costel ISTRATE

Prof. univ. dr. Leontina PĂVĂLOAIA

Conf.univ.dr. Daniela MARDIROS

Conf.univ.dr. Roxana DICU

Prof. univ. dr. Mihai CARP

Lect. univ. dr. Bogdan AFRASINEI

BAZELE CONTABILITATII

Titulari de seminar:

*Conf. univ. dr. Mardiros Daniela,
Conf.univ.dr. Dicu Roxana, Lect. univ. dr.
Afrasinei Bogdan Mihai, Asist. dr. Aevoae
Marian George, Ec. Crusitu Mihaela, Asist
dr. Chelariu Gabriel, Asist dr. Chiriac Irina,
Asist. dr. Dorneanu Cristina, Conf. univ. dr.
Florin Ioan Scorțescu, Asist dr. Rusu Alina,
Asist drd. Ursu Ionela, Asist drd. Curea
Mihaela, Asist drd. Tanasa Alexandra*

EVALUARE

50 % - EVALUARE PE
PARCURSUL SEMESTRULUI

50 % - NOTA LA EXAMEN
(SISTEM GRILA)

2 TESTE DE VERIFICARE
(test 1- 30%, test 2- 30%)

ACTIVITATEA LA SEMINAR (30%)

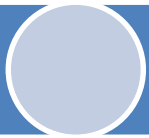
PREZENȚA LA SEMINAR (10%)

BAZELE CONTABILITATII-

structura pe capitole

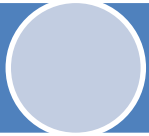
Cap. 1- Obiectul contabilității

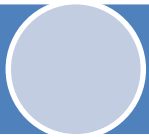
Cap. 2- Metoda contabilității

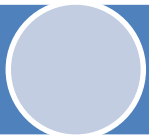
Cap. 3- Documentarea- procedeu al metodei contabilității

Cap. 4-Analiza și funcționarea conturilor

Cap. 5- Inventarierea și inventarul

Cap. 6- Situațiile financiare anuale

BIBLIOGRAFIE

Georgescu I. E., Istrate C., Păvăloaia L., Mardiros D. N., Dicu R. M., Carp M., Afrăsinei M. B., *Bazele contabilității întreprinderii*, Editura Universității "Al. I. Cuza", Iași, 2020

Horomnea E. , Budugan D., Georgescu I., Istrate, C., Păvăloaia L., Rusu, A., *Introducere în contabilitate. Concepte și aplicații*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2017

Budugan D., Georgescu I., Păvăloaia L., *Bazele contabilității. Cadrul conceptual și aplicații*, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza" Iași, 2014

BIBLIOGRAFIE

*** Legea contabilității nr. 82/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265/27.12.1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18/06/2008, cu modificările și completările ulterioare

*** Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată în Monitorul Oficial al României nr. 1066/17.11.2004, cu modificările și completările ulterioare

*** Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1.802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare

*** Ordinul nr. 2634/2015 privind documentele financiar-contabile, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 910/9.12.2015, cu modificările și completările ulterioare

*** OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 704/20.10.2009, cu modificările și completările ulterioare

ACCEPȚIUNILE CONTABILITĂȚII

ARTĂ

*TEHNICĂ DE
GESTIUNE*

LIMBAJ

JOC SOCIAL

ȘTIINȚĂ

*SISTEM
INFORMAȚIONAL*

CONTABILITATE - ȘTIINȚĂ

deoarece:

- *are un obiect propriu de cercetare;*
 - *dispune de o metodă specifică în abordarea obiectului;*
 - *descoperă și demonstrează legități sau principii care guvernează acel domeniu al cunoașterii;*
 - *dispune de un vocabular sau o terminologie specifică.*
-
- *OBIECTUL - indică ce studiază contabilitatea.*
 - *METODA - își propune să arate cum își studiază contabilitatea obiectul.*

Capitolul I

OBIECTUL CONTABILITĂȚII

Definirea obiectului contabilității;

Entități economice - sferă de acțiune a contabilității;

Caracterizarea sistemului informațional contabil;

*Utilizatorii informațiilor contabile și cerințele lor
informaționale*

Structuri de mijloace și resurse

OBIECTUL PROPRIU UNEI ȘTIINȚE

formulează răspunsul la întrebarea:

Ce studiază știința respectivă, cu ce se ocupă ea?

exprimă o categorie de fapte, un grup de fenomene de care se ocupă o anumită știință, dintr-un anumit unghi de vedere, cu scopul de a stabili raporturi invariabile, legități sau principii între fenomenele și cauzele care le-au produs într-un cadru de categorii specifice.

CONCEPȚII CU PRIVIRE LA OBIECTUL CONTABILITĂȚII

Concepția juridică

pornește de la ipoteza că în sfera de cunoaștere a acesteia se cuprind atât drepturile și obligațiile pecuniare ale unui titular de patrimoniu, cât și bunurile economice aflate în proprietatea sa.

Concepția economică

obiectul de studiu al contabilității îl reprezintă ansamblul de utilizări și de resurse ale unei entități economice, denumit și capital.

Concepția financiară

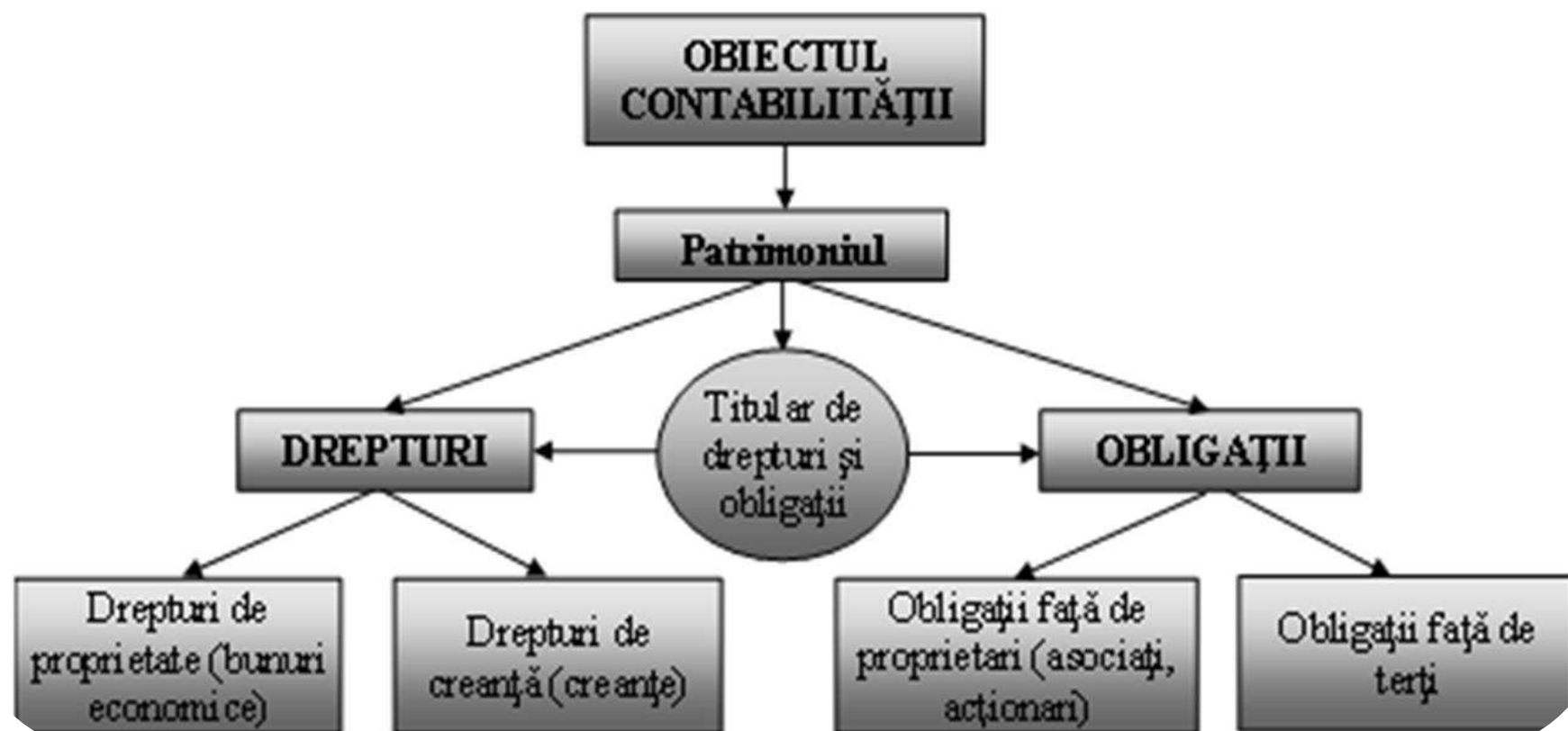
are în vedere gruparea activelor după criteriul lichidității, iar a pasivelor după criteriul exigibilității. Este o variantă atât a concepției economice cât și a celei juridice, dând prioritate prezentării fluxurilor de numerar prin intermediul tabloului fluxurilor de trezorerie.

Concepția juridică cu privire la obiectul contabilității

Conform acestei concepții, contabilitatea elaborează și aplică principii, norme și procedee cu ajutorul cărora se asigură evidența, calculul, analiza și controlul *patrimoniului* în vederea reflectării situației entității și furnizării de informații necesare diferitelor categorii de utilizatori.

Se acordă prioritate reflectării situației și modificărilor patrimoniului, respectiv drepturilor și obligațiilor întreprinderii și apoi realității economice.

Concepția juridică asupra obiectului contabilității

**Bunuri
economice**

+

Creanțe

=

**Obligații față de proprietari
(asociați sau acționari)**

+

**Obligații față
de terți**

Concepția economică cu privire la obiectul contabilității

Utilizările definesc modul de întrebuințare a valorilor în cadrul activităților desfășurate de o entitate. Ele pot fi *grupate în*:

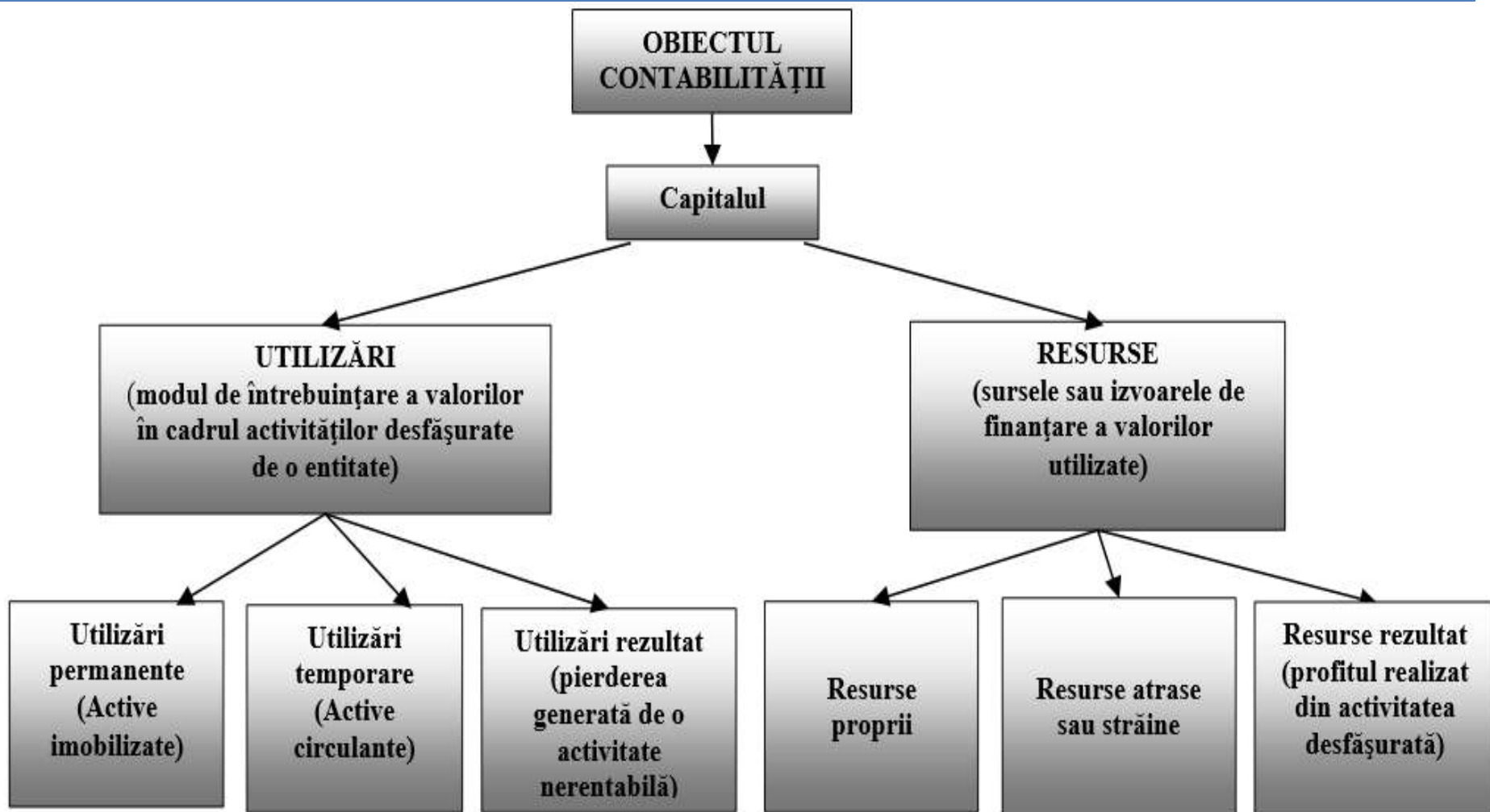
- utilizări permanente sau stabile (imobilizări),
- utilizări temporare sau curente (activele circulante) și
- utilizări rezultat, respectiv pierderea generată de o activitate nerentabilă.

Resursele se referă la sursele sau izvoarele de finanțare a valorilor susceptibile de a fi valorificate într-o împrejurare dată. Ele pot fi :

- resurse proprii,
- resurse atrase sau străine și
- resurse rezultat sub forma profitului realizat din activitatea desfășurată de întreprindere.

Spre deosebire de concepția juridică, această concepție include în sfera de cunoaștere a contabilității toate bunurile utilizate în scopuri economice, inclusiv pe cele asupra cărora entitatea nu are drept de proprietate.

Concepția economică asupra obiectului contabilității

OBIECTUL CONTABILITĂȚII

(concepție economico-juridică)

ansamblul mișcărilor de valori exprimabile în bani dintr-un perimetru de mică sau mare întindere

precum și raporturile economico-juridice care iau naștere între diferite entități și care generează decontări bănești între ele

calculele contabilității reflectă deodată mișcarea și transformarea mijloacelor, precum și resursele în ordinea de formare și după destinația în procesul reproduției

OBIECTUL CONTABILITĂȚII

(concepție economico-juridică)

Obiectul contabilității

ansamblul **mișcărilor de valori** (toate elementele de avere și modificările suferite de acestea) care pot fi exprimate în etalon monetar

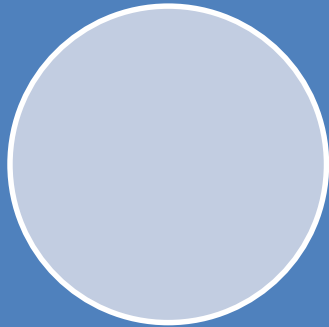
raporturile economico-juridice care generează decontări bănești (relațiile entității cu terții din mediul exterior care pot fi exprimate valoric)

Raporturile economico-juridice pot genera:

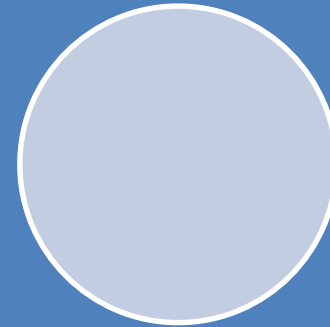
CREANȚE (DREPTURI) față de terți (DEBITORI)

DATORII față de terți (CREDITORI)

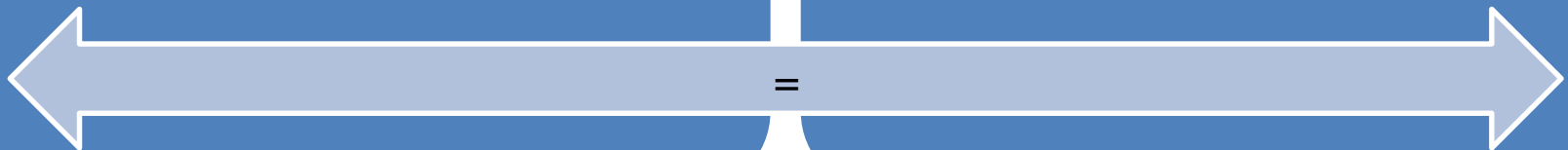
Dubla reflectare a materiei contabile

Averea din punct de
vedere al existenței
(MIJLOACE)

Averea din punct de
vedere al provenienței
(RESURSE)

DIN DEFINIȚIA OBIECTULUI CONTABILITĂȚII DEDUCEM URMĂTOARELE ASPECTE ESENȚIALE:

faptele și fenomenele studiate -
mișcările de valori și raporturile economico-juridice ale entității cu diverși terți - trebuie să fie obligatoriu exprimate în etalon monetar;

vorbim de obiectul contabilității atâta timp cât ne raportăm la perimetrul unei anumite entități, indiferent de modul de organizare (societate cu personalitate juridică, regie autonomă, instituție publică, asociație, fundație etc.)

dubla reflectare a materiei contabile: sub aspect de existență (mijloace) și sub aspect de proveniență (resurse).

Tipuri de entități patrimoniale care sunt obligate să organizeze și să conducă contabilitate proprie (potrivit *Legii contabilității*)

- societățile comerciale
- societățile/companiile naționale
- regiile autonome
- societățile cooperatiste
- institutele naționale de cercetare-dezvoltare
- instituțiile publice
- asociațiile și alte persoane juridice cu și fără scop patrimonial
- persoanele fizice care desfășoară activități producătoare de venituri

REGIILE AUTONOME

sunt entități economice aflate în proprietate publică constituite în domeniile ramurilor economice de interes strategic național;

se organizează și funcționează sub două forme:

- *regii de interes național* (poștă, telecomunicații, industria de armament, industria energetică etc), înființarea lor fiind decisă de guvern;
- *regii de interes local* (servicii de transport în comun, apă, canalizare) sunt înființate ca urmare a deciziilor autorităților locale (primării);

sunt constituite ca persoane juridice cu gestiune economică și autonomie financiară (trebuie să își acopere din venituri toate cheltuielile și datoriile acumulate). Legea permite, pentru motive temeinice și cu aprobarea ministerului de resort, depășirea volumului de cheltuieli, situație în care, însă, se impune determinarea acestui quantum și a posibilităților de compensare a pierderilor.

SOCIETĂȚI COMERCIALE

sunt entități cu personalitate juridică create prin libera voință și inițiativă a investitorilor.

Societățile se pot constitui în una din următoarele forme:

- societate în nume colectiv;
- societate în comandită simplă;
- societate în comandită pe acțiuni;
- societate pe acțiuni;
- societate cu răspundere limitată.

Nota: pentru denumirea societate comercială

Potrivit prevederilor art. 18, pct. 31 din Legea 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii 134/2010 privind Codul de procedură civilă, în tot cuprinsul legii 31/1990 sintagma „societate comercială sau, după caz, „societăți comerciale” se înlocuiește cu termenul „societate” sau, după caz, „societăți”; se recomandă utilizarea ca sinonime ale expresiei „societate comercială” a termenilor „societate reglementată de Legea 31/1990”, „societate cu personalitate juridică” sau, simplu, „societate”.

SOCIETĂȚI CU PERSONALITATE JURIDICĂ

Societățile în nume colectiv (SNC)

- sunt acelea ale căror obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social, iar asociații răspund nelimitat și solidar pentru obligațiile societății. Părțile sociale nu pot fi reprezentate de titluri de valoare negociabile.

Societățile în comandită simplă (SCS)

- sunt acelea în care obligațiile sociale sunt garantate cu patrimoniul social, iar asociații se împart în două categorii: asociați comanditați și asociați comanditari. Comanditații răspund solidar și nelimitat pentru obligațiile sociale, iar comanditarii răspund numai până la concurența capitalului social subscris. Capitalul social este divizat în părți sociale care nu pot fi cedate de comanditari fără acordul unanim al acestora.

Societățile în comandită pe acțiuni (SCA)

- au aceleași caracteristici ca și societățile în comandită simplă, cu deosebirea că părțile comanditarilor sunt separate în acțiuni ca titluri de valoare negociabile.

SOCIETĂȚI CU PERSONALITATE JURIDICĂ

Societățile pe acțiuni (SA)

- sunt acelea ale căror obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social, iar asociații sunt obligați să răspundă în limita capitalului subscris, exprimat în acțiuni. Acțiunile pot fi transmise liber terțelor persoane, nefiind necesară o încuviințare din partea celorlalți acționari.

Societățile cu răspundere limitată (SRL)

- sunt acelea ale căror obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social, iar asociații, în număr limitat, răspund numai în limita aportului la capital. Părțile sociale ale asociațiilor sunt netransmisibile altor persoane și nu pot fi reprezentate prin titluri de valoare negociabile, așa cum sunt acțiunile.

CLASIFICAREA SOCIETĂȚILOR DUPĂ MĂRIME

Microentitățile sunt entități care, la data bilanțului, nu depășesc limitele a cel puțin două dintre următoarele trei criterii:

- totalul activelor: 1.500.000 lei;
- cifra de afaceri netă: 3.000.000 lei;
- numărul mediu de salariați în cursul exercițiului financiar: 10.

Entitățile mici sunt entități care, la data bilanțului, nu depășesc limitele a cel puțin două dintre următoarele trei criterii:

- totalul activelor: 17.500.000 lei;
- cifra de afaceri netă: 35.000.000 lei;
- numărul mediu de salariați în cursul exercițiului financiar: 50.

Entitățile mijlocii și mari sunt entități care, la data bilanțului, depășesc limitele a cel puțin două dintre următoarele trei criterii

- totalul activelor: 17.500.000 lei;
- cifra de afaceri netă: 35.000.000 lei;
- numărul mediu de salariați în cursul exercițiului financiar: 50.

Caracteristici ale entităților

INSTITUȚIILE PUBLICE sunt entități care îndeplinesc activități ale administrației publice centrale sau locale ce au caracter de prestație social-culturală sau de altă natură. Caracteristica esențială a acestor entități o constituie faptul că activitatea lor nu generează venituri care să le asigure în întregime autofinanțarea, ele fiind finanțate, în cea mai mare parte, prin intermediul bugetelor, dar există și instituții finanțate din venituri proprii și din subvenții acordate de la buget.

PERSOANE JURIDICE FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL sunt entități constituite pe principiul asocierii sau participării libere și desfășoară activități publice, social- culturale, religioase, precum și anumite activități economice. Conform Legii nr. 246/2005, persoanele fizice și persoanele juridice care urmăresc desfășurarea unor activități de interes general sau în interesul unor colectivități ori, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial pot constitui asociații ori fundații.

PERSOANE FIZICE CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚI PRODUCĂTOARE DE VENITURI, numite și persoane fizice autorizate, sunt acele întreprinderi economice, fără personalitate juridică, organizate de o persoană fizică ce folosește, în principal, forța sa de muncă. Pentru aceasta ele trebuie să dețină autorizație emisă de autoritățile competente, în această categorie fiind incluși: notarii publici, avocații, experții contabili, auditorii financiari, cabinete individuale de medici etc.

SISTEMULUI INFORMAȚIONAL CONTABIL

Contabilitatea este un sistem informațional care cuantifică, prelucrează și comunică (transmite) informații financiare despre o entitate economică identificabilă.

Din această definiție a sistemului informațional contabil se desprind următoarele idei:

- contabilitatea cuantifică activitățile economice, înregistrând datele ce le privesc pentru o utilizare viitoare;
- datele sunt stocate, iar apoi prelucrate pentru a deveni informații utile;
- informațiile sunt comunicate prin intermediul rapoartelor (dărilor de seamă) factorilor de decizie.

CONTABILITATE - SISTEM INFORMAȚIONAL

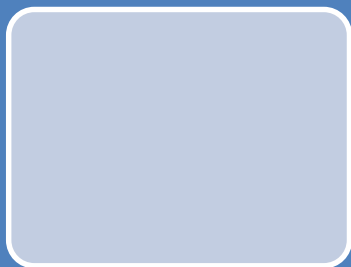

datele reprezintă *intrările* în sistemul informațional contabil;

iar *informațiile* prelucrate, utile factorilor de decizie, reprezintă *ieșirile* din sistem.

CONCEPȚII DE ORGANIZARE A SISTEMULUI INFORMAȚIONAL CONTABIL

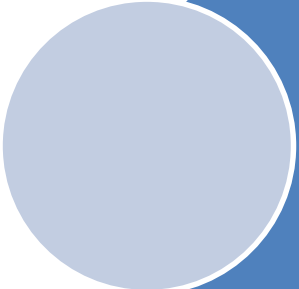

Conform ***concepției moniste***, sistemul informațional contabil este organizat într-un singur circuit atât pentru operațiunile care privesc relațiile cu terții cât și pentru cele care privesc gestiunea internă.

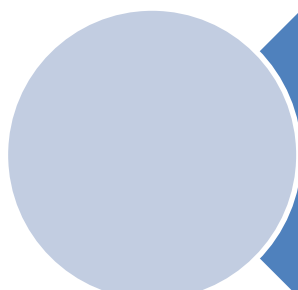

Concepția dualistă (după care este organizat sistemul contabil din țara noastră începând cu 1 ianuarie 1994) presupune delimitarea într-un circuit distinct a conturilor care au ca obiect înregistrarea schimburilor și relațiilor cu terții, precum și rezultatele financiare și într-un alt circuit conturile care înregistrează producția, costurile și rentabilitatea produselor, lucrărilor și serviciilor executate. Se formează astfel circuitul ***contabilității financiare*** sau generale și circuitul ***contabilității de gestiune***.

CONCEPȚII DE ORGANIZARE A SISTEMULUI INFORMAȚIONAL CONTABIL

Organizarea contabilității în țara noastră în două circuite este motivată de faptul că, pe de-o parte, trebuie asigurat accesul la informațiile financiar-contabile a tuturor utilizatorilor interesați și, pe de altă parte, într-o economie de piață concurențială secretul afacerilor trebuie să protejeze întreprinderea în competiție cu celelalte întreprinderi. Deci, caracteristica principală a sistemului contabil dualist este că distinge în mod clar informațiile ce pot fi date publicității de cele confidențiale.

Sistemul de contabilitate monist este practicat în țările anglo-saxone, în timp ce sistemul dualist este întâlnit în țările care aplică modelul continental de contabilitate.

CONTABILITATEA FINANCIARĂ

Este generatoare de informații publice, conținute în documente de sinteză contabilă (Bilanțul, contul “Profit și pierdere”, Notele explicative la situațiile financiare anuale) destinate în principal utilizatorilor externi: acționari, asociați, clienți, furnizori, instituții financiare și de credit, organe fiscale, potențiali investitori. Evident, la aceste informații apelează curent și managerii firmei.

Are ca obiect consemnarea tuturor operațiunilor care afectează averea firmei, cu scopul de a determina periodic și în formă sintetică rezultatele obținute.

CONTABILITATEA DE GESTIUNE

produce informațiile confidențiale, cuprinse în documente și analize destinate uzului intern al firmei, folosite pentru conducerea operativă a întreprinderii, inclusiv corectarea din mers a eventualelor abateri de la parametrii estimați

are ca obiect gestiunea internă a firmei, calcularea costurilor de producție, determinarea bazelor de evaluare a elementelor ce compun averea firmei, a rezultatelor și rentabilității pe feluri de activitate, elaborarea și controlul îndeplinirii bugetelor precum și obținerea altor informații necesare procesului decizional

DOCTRINE CONTABILE

doctrina contabilă continentală

- se bazează pe dreptul scris roman,
- acordă prioritate intereselor finanțatorilor bancari și intereselor fiscale ale statului, iar
- normele contabile sunt elaborate prin sistemul legislativ;
- adevărul contabil, în această concepție, este construit prin referință la un cadru legislativ care trebuie să reglementeze și să anticipeze toate problemele;

doctrina contabilă anglo-saxonă

- se bazează pe dreptul cutumiar,
- acordă prioritate intereselor acționarilor,
- este deconectată de fiscalitate și
- este reglementată, în general, de profesia liberală;
- imaginea contabilă a întreprinderii este construită, conform acestei doctrine, prin raportarea la un ansamblu de principii contabile consacrate în timp, care vin din experiență și care sunt aplicate prin intermediul judecății profesionale.

UTILIZATORII INFORMAȚIILOR CONTABILE

Sistemul contabil dualist face o distincție clară între:

informațiile publice -
produse de contabilitatea
financiară

informațiile confidențiale -
elaborate de contabilitatea de
gestiune

Dacă avem în vedere concepția dualistă de organizare a sistemului informațional contabil, atunci putem spune că utilizatorii informațiilor contabile se împart în două mari categorii:

utilizatori interni – în care sunt incluși managerii cărora li se adresează informațiile confidențiale

utilizatori externi- sunt ceilalți utilizatori cărora li se adresează, în principal, informațiile publice conținute de situațiile financiare.

UTILIZATORII INFORMAȚIILOR CONTABILE

În concepția unor autori, utilizatorii externi de informații contabile se regăsesc în una din următoarele două categorii:

utilizatori din afara întreprinderii care au un interes financiar direct în aceasta din urmă;

persoane, organizații sau instituții care au un interes financiar indirect în întreprindere.

Utilizatorii situațiilor financiare, conform normelor contabile, includ: investitorii actuali și potențiali, personalul angajat, creditorii, furnizorii și alți creditori, clienții, instituțiile statului și alte autorități, precum și publicul.

Utilizatorii cu interes financiar direct urmăresc în ce măsură s-au atins obiectivele de lichiditate și profitabilitate. Asemenea utilizatori sunt investitorii actuali și potențiali, precum și creditorii actuali și potențiali.

Utilizatorii cu interes financiar indirect sunt, de regulă, cei care au nevoie de informații contabile pentru a lua decizii în probleme de interes general. Este cazul organelor fiscale și altor organisme ale statului.

CARACTERISTICI CALITATIVE ALE INFORMAȚIILOR CONTABILE

Fundamentale:

să fie relevante;

să reprezinte exact
ceea ce își propun
să reprezinte;

Amplificatoare:

inteligibilitate – clasificarea, caracterizarea și prezentarea în mod clar și concis a informațiilor le fac pe acestea inteligibile;

verificabilitate – ceea ce înseamnă că diferiți observatori independenți și în cunoștință de cauză ar putea ajunge la un consens cu privire la faptul că o anumită descriere este o reprezentare exactă;

oportunitate – înseamnă că informațiile sunt disponibile factorilor decizionali pentru ca aceștia să ia decizii în timp util;

comparabilitate – informațiile privind o entitate raportoare sunt mult mai utile dacă pot fi comparate cu informații similare despre alte entități și cu informații similare despre aceeași entitate aferente unei alte perioade sau date.